

21.2.2025

Eduskunta
Lakivaliokunta

Pyydetty lausunto asiassa HE 219/2024 vp

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Tuomioistuinvirastolta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta.

Rikosoikeudelliseen sääntelyn selkeys ja johdonmukaisuus

Hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa kesällä 2024 on ehdotetuista muutoksista pyydetty lausuntoja muun muassa tuomioistuimilta. Tuomioistuimet ovat lausunnoissaan kiinnittäneet huomiota ehdotettujen säännösten haasteisiin suhteessa rikosoikeudellisen sääntelyn selkeyteen ja johdonmukaisuuteen. Lausunnoissa on edelleen todettu, että ehdotetut muutokset ovat omiaan heikentämään rikoslainkäytön ennakoitavuutta. Vastaavia huomioita ovat esittäneet myös muut lausunnonantajat. Lausuntopalautteen perusteella esityksen perusteluita on pyritty tämentämään, mutta ehdotetut säännökset ovat pysyneet asiallisesti muuttumattomina.

Muutosten vaikutus tuomioistuinten työmäärään

Hallituksen esityksessä on pyritty laskelmien pohjalta arvioimaan muutosten vaikutusta esitutkintaviranomaisten, syyttäjien ja tuomioistuinten työmääriin. Laskelmien lähtökohdista osalta on syytä huomioida jo esityksessä mainitut epävarmuustekijät ja niistä aiheutuva arvioimisen vaikeus. Esityksessä käytetyt oletukset asiamääristä ovat varsin maltillisia.

Työmääräarvioin perusteena esityksessä käytetty laskentatapa on asianmukainen kärjääioikeuksien osalta, mutta laskelmassa on jäänyt huomioimatta muutoksenhausta aiheutuvaa lisätyö tuomioistuimille ja oikeudenkäynnin osapuolille. On ilmeistä, että uuden lainsäädännön soveltamisen alkuvaiheessa kärjääioikeuksien ratkaisuihin tulisi hakemaan muutosta selvästi keskimääräistä useammin. Tässäkin

arvioiden tekeminen on vaikeaa, mutta ei olisi yllättävää, jos muutosta haettaisiin kahden ensimmäisen soveltamisvuoden aikana yli puolessa ratkaisuista. Myöhemmin muutoksenhakualttius laskenee tavanomaisemmalle tasolle.

Ylijohtaja

Pasi Kumpula

